Σύναξη της Παναγίας Χρυσαφίτισσας στην Μονεμβασία

Επισκεφτείτε τον ιστοχώρο μας στην διεύθυνση: http://www.saint.gr/4316/saint.aspx για περισσότερες πληροφορίες για τον βίο (ονόματα, βίντεο, ακολουθίες, φωτογραφίες κτλ) καθώς και για τυχών ενημερώσεις - διορθώσεις.

Τελευταία ενημέρωση βιογραφίας: 23/5/2013 9:50:00 μμ
Δημιουργία εγγράφου: 10/11/2026 19:52:32

Σύνοψη

Τύπος εορτής:	Εορτάζει 8 ημέρες μετά το Άγιο Πάσχα.
Πολιούχος:	Μονεμβασία
Ημ/νια Βίου:	23/5/2013 9:50:00 μμ

Βιογραφία

Ἦκε θαυμαστῶς ἀπὸ Χρυσάφων πάλαι
Τῇ Μονεμβασίᾳ ἡ Εἰκών σου Κόρη.

Νοτιοανατολικώς του Ιερού Ναού του «Ἐλκομένου Χριστοῦ», εν Μονεμβασία, ευρίσκεται ο Ιερός Ναός της Υπεραγίας Θεοτόκου, ο επιλεγόμενος Ναός της Παναγίας της Χρυσαφιτίσσης. Ο Ναός ούτος είναι κτίσμα τού 17ου αιώνος μ.Χ., εκτισμένος επί θέσεως άλλου παλαιοτέρου Ναού, της Παναγίας της Οδηγητρίας, όστις υπήρχε πρό του 1150 μ.Χ. υπό την έννοιαν παλαιάς Μονής. Εις τον ως άνω Ιερόν Ναόν είναι τεθησαυρισμένη η Αγία και Ιερά Εικών της Παναγίας Χρυσαφιτίσσης, η οποία, ως διέσωσε μέχρι σήμερον η λαϊκή παράδοσις, ευρίσκετο αρχικώς εις το χωρίον Χρύσαφα, εξ ου και Χρυσαφίτισσα, της επαρχίας Λακεδαίμονος, εις Ναόν τιμώμενον επ ονόματι αυτής.

Κατά θαυμαστόν τρόπον η πάνσεπτος Εικών της Χρυσαφιτίσσης ευρέθη εις Μονεμβασίαν, εις τον μέχρι σήμερα τόπον ένθα αναβλύζει θαυματουργικώς από τότε πόσιμον ύδωρ, το οποίο καλείται έκτοτε «αγίασμα Χρυσαφιτίσσης», και θεραπεύει ποικίλας νόσους, συντελεί δε εις απόκτησιν τέκνων και δη αρρένων.

Η ως ο λόγος παράδοσις σχετίζεται προς παλαιάν τοιαύτην του 10ου αιώνος μ.Χ. και ομοιάζει προς την παράδοσιν περί της Παναγίας της Οδηγητρίας της Μονεμβασίας.

Η σεπτή Εικών της Χρυσαφιτίσσης φαίνεται να είναι έργον του 15ου - 16ου αιώνος μ.Χ., σχήματος μικρού, εξαιρετικής Βυζαντινής τέχνης. (Πρβλ. Π. Καλονάρου εν λεξικώ «ΗΛΙΟΣ», τόμος 13, σελ. 738, άρθρον η Μονεμβασία).

Κατά την λαϊκήν παράδοσιν, ελθόντες έμποροι εκ του χωρίου Χρύσαφα εις την πόλιν της Μονεμβασίας μαζί με άλλους προσκυνητάς κατά την πανήγυριν της Παναγίας και εισελθόντες εις τόν Ναόν της Χρυσαφιτίσσης εν Μονεμβασία δια να προσκυνήσουν και να προσφέρουν τα «τάματά των», ανεγνώρισαν την Εικόνα των, την Χρυσαφίτισσαν και εφώναζον: «Οι Μονεμβασίται μας έκλεψαν την Εικόνα μας, την Χρυσαφίτισσά μας», ηξίωσαν δε να γίνη δίκη περί του πράγματος τούτου και ο δικαστής τοις απέδωκε την εικόνα, την οποίαν παραλαβόντες οι Χρυσαφίται μετά τιμών και δόξης μετέφερον εις Χρύσαφα εις τον Ναόν της. Η ιερά Εικών παρέμεινεν εις τον θρόνον της εν τω Ναώ της εις Χρύσαφα και όταν οι κάτοικοι ετελείωσαν τας δεήσεις και έκλεισαν τον Ναόν, την νύκτα η σεπτή Εικών έφυγε και ήλθεν εις Μονεμβασίαν, ένθα παρέμεινεν έκτοτε εις τον εν αυτή Ιερόν Ναόν της, ποιούσα θαύματα τοις πιστώς προσερχομένοις.

ΘΑΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΧΡΥΣΑΦΙΤΙΣΣΗΣ

Κατά τόν Ιερόν Δαμασκηνόν, η τιμή προς τας Ιεράς Εικόνας δεν αποδίδεται εις αυτό τούτο το εικόνισμα, «αλλ' επί το πρωτότυπον διαβαίνει». Ούτω, ο τιμών και σεβόμενος τας Εικόνας των Αγίων και της Κυρίας Θεοτόκου, αυτομάτως τιμά και γεραίρει το εις τον Ουρανόν ευρισκόμενον άγιον πρόσωπον και λαμβάνει παρ' αυτού χάριν και ανταπόδοσιν της αποδιδομένης τιμής. Ούτω και η Υπεραγία Θεοτόκος, η καταδεχομένη να ονομάζεται: Τριχερούσα, Πορταΐτισσα, Γλυκοφιλούσα, Βρεφοκρατούσα, Γερόντισσα, Κατερινιώτισσα ή Κατερινού, Εσφαγμένη, Οδοιπορούσα, Προυσσιώτισσα, Έλωνα, Μεγαλόχαρη Τήνου, Χρυσαφίτισσα, λαβούσα τας ως άνω ονομασίας εκ του τόπου της θαυματουργίας των Ιερών Εικόνων της, θαυματουργει επί των ειλικρινώς και αγνώς δεομένων αυτής και προσπιπτόντων προς αυτήν.

Η χάρις της Παναγίας δια της Ιεράς Εικόνος της, της Χρυσαφιτίσσης, ετέλεσε πολλά θαύματα και επαρηγόρησε πολλάς τεθλιμμένας καρδίας, εδρόσισε ταλαιπωρημένας ψυχάς και εξέχεε βάλσαμον παρηγορίας εις τους πονεμένους ανθρώπους τους επικαλεσθέντας εν πίστει την βοήθειάν της.

Πριν η διηγηθώμεν τα θαύματα της Χρυσαφιτίσσης, θεωρούμεν σκόπιμον να αναφερθώμεν εις το θαύμα της ιάσεως της Ηγουμένης Μάρθας εκ της πολυχρονίου και ακατασχέτου αιμορραγίας, λέγοντες, ότι το θαύμα τούτο αφορά εις την από του 10ου αιώνος μ.Χ. ιδρυθείσαν εις τον ίδιον τόπον ένθα ο σημερινός Ιερός Ναός της Χρυσαφιτίσσης Ιεράν Μονήν της Οδηγητρίας εν Μονεμβασία.

ΘΑΥΜΑ 1ον.

Ήδη, αρχόμενοι των θαυμάτων της Παναγίας Χρυσαφιτίσσης, ιστορούμεν το πρώτον.

Παις τις ονομαζόμενος Μελέτιος Καλογεράς, πενταετής ων, εστάλη υπό του πατρός αυτού Ελευθερίου, κατά τας Απόκρεω, να μεταφέρη εν σακκούλιον ορυζίου μικρής ποσότητος εις την οικίαν του θείου αυτού Ιωάννου Κοντολέου, όπου έμελλον να συμφάγουν ως συγγενείς κατά την συνήθειαν. Καθ' οδόν δε προσβληθείς υπό σεληνιασμού εκ συνεργείας του μισοκάλου δαίμονος, έπεσε χαμαί. Μαθούσα τούτο η μήτηρ, έτρεξε μετά σπουδής όπου ευρίσκετο ο υιός της, έλαβεν αυτόν εις τας αγκάλας της, και μετέφερεν αυτόν αμέσως εις τον οίκον της τρέμοντα και αφρίζοντα. Ο πατήρ του παιδός μεταβαίνων δι' άλλης οδού εις την αγοράν, έμαθε το δυσάρεστον συμβάν του παιδός του και επιστρέφει αμέσως εις τον οίκον του όπου είδε την αθλίαν κατάστασιν αυτού μετά μεγάλης αυτού θλίψεως, πόνου και τρόμου και πάραυτα χωρίς να χάση καιρόν, έτρεξεν εις τον άμισθον και παντοδύναμον ιατρόν, εις την Αγίαν Εικόνα, λέγω, της Θεοτόκου Χρυσαφιτίσσης, ευρισκομένης ως προείπον, εις τον Ναόν του Ελκομένου Χριστού, όπου, άμα έφθασε, μετά συντριβής ψυχής και καρδίας εγονυπέτησεν ενώπιον της Αγίας και θαυματουργού Εικόνος, και μετά θερμών δακρύων παρεκάλεσε την Κυρίαν Θεοτόκον δια την θεραπείαν του παιδός του. Μετά την θερμήν αυτήν δέησιν είδεν, ω του θαύματος! ότι όλα τα χρυσά και αργυρά αφιερώματα, όσα εκρέμοντο επί της θείας Εικόνος, εκινήθησαν και συνεκρούσθησαν προς άλληλα, και ήχησαν ως ηχούσιν οι κωδωνίσκοι του Αρχιερέως, ενδυομένου υπό των ιεροδιακόνων αυτού και κροτούσιν εις τας ακοάς των παρευρισκομένων, ο δε πατήρ του παιδός νομίσας ότι η Θεοτόκος εδίωκεν αυτόν ως αμαρτωλόν και ανάξιον, έπεσε πρηνής και εδέετο θερμότερον. Συγγενής δε τις του Ελευθερίου Καλογερά, είδεν αυτόν τρέχοντα βιαίως προς τον Ναόν, και νομίσας ότι έτρεχε προς την θάλασσαν να αυτοκτονήση εκ της λύπης του παρηκολούθησεν αυτόν δια να τον αποτρέψη· αλλ' αφού είδεν αυτόν εισελθόντα εις τον Ναόν, επανήλθεν εις την οικίαν του Καλογερά δια να ίδη τον ασθενή παίδα, και πάλιν επέστρεψεν εις τον Ναόν να ειδοποιήση τον πατέρα του ασθενούς ότι ο υιός του υγιαίνει, ο δε πατήρ ιδών τον συγγενή του εισερχόμενον εις την θύραν του Ναού και νομίσας ότι ο υιός του απέθανεν, έκλαιεν απαρηγόρητα· αφού όμως εβεβαιώθη ότι ζη και υγιαίνει ο υιός του εδόξασε την Υπεραγίαν Θεοτόκον και επανήλθεν εις τον οίκον του, όπου αφιχθείς ηρώτησε τον υιόν του, λέγων· Τί έχεις, Μελέτιέ μου; ο δε παις απεκρίνατο ότι δεν ημπορεί. Τότε ο πατήρ τω λέγει· Δός μου τας χείρας σου· ο δε παις έδωκεν εις τον πατέρα του την δεξιάν του χείρα, επειδή η αριστερά ήτο κρατημένη και παράλυτος· όθεν ο πατήρ εδεήθη πάλιν μετά δακρύων εις την Υπεραγίαν Θεοτόκον υπέρ της τελείας αναρρώσεως του τέκνου του, και ω του θαύματος! ο παις έδωκεν αμέσως και την αριστεράν αυτού χείρα εις τον πατέρα του, διότι αποκατέστη υγιής καθ' ολοκληρίαν ως και πρότερον.

ΘΑΥΜΑ 2ον.

Τω 1884 μ.Χ. γυνή τις πάσχουσα τας φρένας ονόματι Ευδοκία Ν. Φιφλή, εκ του χωρίου Χάρακα του Ζόρακος, ελθούσα εν Μονεμβασία περιήρχετο την πόλιν φωνάζουσα και χειρονομούσα δαιμονιωδώς. Εις τον Ναόν της Αειπαρθένου και θαυματουργού Παναγίας Χρυσαφιτίσσης κατά την εσπέραν εκείνην της εορτής της Ζωοδόχου Πηγής εκ παραδόσεως γίνεται κατανυκτική ολονυκτία. Ήτο η ώρα 10 της νυκτός, ότε η εν λόγω παράφρων εισήλθεν εις τον Ιερόν Ναόν απροόπτως. Ιδούσαι ταύτην αι την ολονυκτίαν ποιούσαι γυναίκες εφοβήθησαν σφόδρα, η παράφρων γυνή μετά χειρονομιών διηυθύνθη προ της θαυματουργού Εικόνος της Παναγίας κρατούσα εις την χείρα της τεμάχιον άρτου και επλησίασεν αυτό εις το πρόσωπον της θαυματουργού Εικόνος λέγουσα· «φάγε ψωμί και Σύ μάννα μου». Τη στιγμή εκείνην, ω του θαύματος! η Εικών μετά του θρόνου της εκινήθη και τα χρυσά και αργυρά αφιερώματα αλληλοσυνεκρούσθησαν, η δε φρενοβλαβής πεσούσα εις τα γόνατα της θαυματουργού Εικόνος προσηύχετο μέχρι πρωίας θεραπευθείσα.

ΘΑΥΜΑ 3ον.

Ομοίως τω 1886 μ.Χ. σωτήριον έτος ήλθεν εκ του χωρίου Καταβόθρα του Ασωπού εις ονόματι Κυριάκος Δημότσης πάσχων επίσης τας φρένας, κατά την Εορτήν δε της Εικόνος, τη Δευτέρα του Θωμά, ελθών εν τω Ναώ της Χρυσαφιτίσσης, εθεραπεύθη τελείως.

ΘΑΥΜΑ 4ον.

Ομοίως τω 1884 μ.Χ. γυνή τις ονόματι Καλομοίρα Σεμπέπου, εκ Λυρών της Μονεμβασίας, πάσχουσα τας φρένας εθεραπεύθη, μετά δε την θεραπείαν της μετέβη εις το εν Κυθήροις Μοναστήριον της Μυρτιδιωτίσσης και εγένετο μοναχή.

ΘΑΥΜΑ 5ον.

Αγαρηνός τις έχων οικίαν πλησίον του Ναού της Χρυσαφιτίσσης, απεφάσισε να εκτείνη αυτήν· όθεν εσκέφθη να χαλάση τα κατηχούμενα του Ναού, όπερ και έπραξε, κτίσας μάλιστα και λουτρόν προς το μέρος των κατηχουμένων, δια να πλύνηται αυτός, αι γυναίκες και τα τέκνα του κατά την συνήθειαν των Τούρκων. Αλλ' ακούσατε, αδελφοί Χριστιανοί, και της Υπεραγίας Θεοτόκου το θαύμα! Όσα τέκνα είχεν ο ειρημένος Αγαρηνός, απέθανον όλα, ως και όσα εγεννούσε και κατόπιν απεβίωσεν άτεκνος. Εις αυτό το λουτρόν προσέτι, όστις επήγαινε να λουσθή, έβλεπεν μία γυναίκα η οποία απειλούσε ότι θα πνίξη αυτόν· ένεκα τούτου οι άνθρωποι φοβούμενοι δεν εκατοίκησαν εις την οικίαν αυτήν, ουδέποτε Χριστιανοί ή Τούρκοι έκτοτε ούτε ετολμούσαν καν και να ουρήσουν όχι εντός του Ναού, αλλ' εκτός του Ναού αυτού, διότι ή θα εχωλαίνετο, ή θα ετυφλώνετο, ή άλλο τι κακόν θα υπέφερε, και το θαυμασιώτερον, δεν θα ιατρεύετο εκ του κακού, αν δεν προσεκάλει ιερέα τινα να ψάλλη παράκλησιν εις τον Ναόν της Χρυσαφιτίσσης· όσοι δε Τούρκοι ήσαν γείτονες του Ναού τούτου φοβούμενοι μή πάθωσι κακόν τι επρόσφερον κατά παν Σάββατον θυμίαμα εις αυτόν· πολλοί Τούρκοι και Τούρκισσαι αφιέρωσαν πολλάκις εις τον Ναόν τούτον χρυσά και αργυρά αναθήματα αφ' ού ελάμβανον την υγείαν των δια της επικλήσεως του ονόματος της Υπεραγίας Θεοτόκου της Χρυσαφιτίσσης. Εκ των ανωτέρω δύνασθε να καταλάβητε τα άπειρα θαύματα τα οποία εξετέλεσεν η Πανάμωμος Δέσποινα Θεοτόκος εις τους Χριστιανούς και αλλοθρήσκους, επικαλουμένους την αντίληψην και προστασίαν δια της θείας Εικόνος αυτής, της επονομαζομένης Χρυσαφιτίσσης, προς δόξαν και τιμήν αυτής. Ης ταις Αγίαις Πρεσβείαις Χριστέ ο Θεός ημών ελέησον και σώσον ημάς. Αμήν.

Λειτουργικά κείμενα

Ἀπολυτίκιον

Ἦχος δ΄. Ταχὺ προκατάλαβε.

Ὡς δῶρον οὐράνιον, τῇ εὐδοκίᾳ τῇ σῇ, ἡ πόλις ἐκτήσατο, Μονεμβασίας Ἁγνή, τὴν θείαν Εἰκόνα σου· ᾗ περ καὶ προσιοῦσα, Χρυσαφίτισσα Κόρη, λαμβάνει ἀεὶ ἐκ ταύτης, πᾶσαν χάριν βοῶσα· Χαῖρε Κεχαριτωμένη, ὁ Κύριος μετὰ σοῦ.

Κοντάκιον

Ἦχος πλ. δ΄. Τῇ ὑπερμάχῳ.

Τῇ προστασίᾳ σου Παρθένε Χρυσαφίτισσα Ἀεὶ προστρέχοντες κινδύνων ἐκλυτρούμεθα τὰς πολλάς σου ἀνυμνοῦντες εὐεργεσίας. Ἀλλ᾽ ὡς σκέπη καὶ θερμὸν ἡμῶν προσφύγιον πᾶσι δίδου τὰ αἰτήματα ἑκάστοτε τοῖς βοῶσί σοι, χαῖρε πάντων ἡ ἄνασσα.

Μεγαλυνάριον

Χαῖρε Χρυσαφίτισσα Μαριάμ, τῆς Μονεμβασίας, ἡ ἀντίληψις ἡ θερμή· χαῖρε ἡ διδοῦσα, ἰάσεις τοῖς αἰτοῦσι, τῶν θλιβομένων χαῖρε τὸ παραμύθιον.

Ὁ Οἶκος

Ἄχραντε Θεοτόκε, Χρυσαφίτισσα Κόρη, θερμὴ Μονεμβασίας προστάτις, μὴ παύσῃ προστατεύειν ἀεὶ, τῶν προστρεχόντων τῇ θείᾳ Εἰκόνι σου, καὶ νέμειν τὰ σωτήρια, τοῖς ἐκβοῶσί σοι τοιαῦτα·

Χαῖρε ἡ δόξα τῆς Ἐκκλησίας,
Χαῖρε ἡ σκέπη Μονεμβασίας.
Χαῖρε ἰαμάτων κρουνὸς Χρυσαφίτισσα,
Χαῖρε νοσημάτων παντοίων ἡ λύτειρα.
Χαῖρε ὅτι παραγέγονας ἐκ Χρυσάφων θαυμαστῶς,
Χαῖρε ὅτι τὰ αἰτήματα πληροῖς πάντων συμπαθῶς.
Χαῖρε τῆς εὐσπλαγχνίας ἡ ἀκένωτος βρύσις,
Χαῖρε πάσης ἀνάγκης πολυθρύλητος λύσις.
Χαῖρε πιστῶν χαρὰ καὶ ἐντρύφημα,
Χαῖρε ἡμῶν ἀσίγητον ὕμνημα.
Χαῖρε δι᾽ ἧς ὁ Θεὸς ἐσαρκώθη,
Χαῖρε δι᾽ ἧς ὁ Ἀδὰμ ἐθεώθη·
Χαῖρε πάντων ἡ ἄνασσα.

Κάθισμα

Ἦχος δ΄. Ταχὺ προκατάλαβε.

Ὡς Μήτηρ πανάφθορος, τοῦ Ζωοδότου Χριστοῦ, φθορᾶς πάσης Ἄχραντε, καὶ χαλεπῶν πειρασμῶν, καὶ νόσων καὶ θλίψεων, ἅπαντας ἐκλυτροῦσαι, τοὺς ἐν πίστει τελείᾳ, σπεύδοντας καθ᾽ ἑκάστην, τῷ ἁγίῳ ναῷ σου, Παρθένε Χρυσαφίτισσα, Μονεμβασιτῶν καύχημα.

Αγιογραφίες / Φωτογραφίες

Παναγία Χρυσαφίτισσα

Παναγία Χρυσαφίτισσα

Παναγία Χρυσαφίτισσα

Σύναξη της Παναγίας Χρυσαφίτισσας στην Μονεμβασία

Οπτικοακουστικό Υλικό

Εσπερινός στη Παναγία Χρυσαφίτισσα

Σχετικά κείμενα

1. Ασματική Ακολουθία της Υπεραγίας Θεοτόκου της Επονομαζόμενης «Παναγίας Χρυσαφιτίσσης»
2. ΠΑΡΑΚΛΗΤΙΚΟΣ ΚΑΝΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΥΠΕΡΑΓΙΑΝ ΘΕΟΤΟΚΟΝ ΤΗΝ ΕΠΟΝΟΜΑΖΟΜΕΝΗΝ «ΧΡΥΣΑΦΙΤΙΣΣΑΝ»

Παραπομπές

1. www.nektarios.gr
2. Ορθόδοξη Πορεία
3. www.nektarios.gr
4. ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΣΠΑΡΤΗΣ